

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 67. Tergiversationis pœnæ qualiter evitentur abolitione, quid ea
sir & quotuplex, qualiter, à quibus & pro quibus concadatur, quis ejus
effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

n. 3. hodieum adhuc infligi potest à Judice ecclesiastico, teste Barbol. in c. 1. h. t. num. 3. & Diaz. pract. crim. c. 37. n. 1. apud Wiestn. n. 13. quæ locum principaliter habent in Clerico calumniosè accusante Clericum, non in Laico.

Quest. 65. An & aliis modis, quàm calumniosè accusando, delinquant accusatores?

Resp. Affirmativè nimirum prævaricando & tergiversando, ut dicitur L. 1. §. 1. ff. ad S. C. Turpill. Et quidem prævaricatio sumitur quandoque latissimè, prout continet omnes, quorquor à præscripto sui officii deflectunt, & hinc non solum accusatores in publicis, sed & in extraordinariis judiciis, inter prævaricatores censent tam Advocatos, quàm Procuratores, dum tacenda, manifestando, & manifestanda tacendo, falsas exceptiones admittendo, probationes proprias omittendo vel dissimulando, vel alio modo dolosè agendo cum reo, ut is absolvatur, colludunt, & sic in speciem exterius hostem accusati, intus amicum fovent, Lauterb. in ff. de prævaric. §. 2. citans Menoch. de arbit. c. 323. n. 5. Quandoque latè & improprie pro Procuratore & Advocato tantum, qui in judiciis privatis modo prædicto agunt, quò etiam reducuntur, qui parti adversæ gratificando, clientem justè litigantem hortantur, ut transigat iniquis conditionibus, vel pro re utriusque partis litigantis patrocinantur: Secus, ac est in Notariis, qui ab utraque parte requiri possunt. Denique sumitur strictè & proprie, prout fit in L. 1. §. 1. ff. ad S. C. Turpill. Et prævaricatio ut talis, est accusatoris cum reo, cujus partes tacite fovet, dolosa collusio, vera ejus crimina abscondendo, & veris rei excusationibus, seu exceptionibus dissimulatis, nullius momenti ejusdem exceptiones admittendo in judicio publico criminali, sicque translativè, id est, obiter & similare munere accusatoris fungitur, Lauterb. l. c. Pirh. h. t. n. 1. Wiestn. n. 14. Reiff. n. 28. juxta L. 1. §. 6. ad S. C. Turpill.

2. Tergiversatio est desistentia omnimoda accusatoris ab accusatione semel in judicio inchoato, nulla illius abolitione facta, scilicet per Principem, aliamve auctoritatem publicam, intellige Judicis, à quo proinde impetrari debet, quique eam concedit causâ cognitâ, juxta L. 2. §. fin. c. de abolitione. Marant. p. 6. tit. de inquisit. n. 83. Lauterb. ad ff. ad S. C. Turpill. §. 8. qua accusatus à reorum numero eximitur, & accusationis memoria aboletur; L. 1. §. ad S. C. Turpill. juncta L. 12. ff. eod. Dicitur autem omnimoda desistentia, qualis non est, qua aliquantisper differtur accusatio, sed quando in toto affectus & animus agendi seu accusandi deponitur; L. 6. §. 1. & 2. L. 13. ff. L. fin. c. h. t.

Quest. 66. Qualiter puniendâ prævaricatio & tergiversatio?

Resp. Primò: Pœna prævaricationis in primis est, infamia juris expressa per L. 4. ff. de prævar. Menoch. de arbit. casu 323. n. 4. & hoc ipso etiam irregularitas. Thesaurus de pœnis ecclesiast. p. 2. v. accusator, c. 1. n. 3. & c. 2. Wiestn. h. t. n. 14. Reiffent. n. 29. juxta L. 1. §. 2. ff. de prævar.

2. Resp. Secundò: Pœna tergiversationis olim erat quinque librarum auri, per L. 3. ff. de prævar. aut juxta L. 1. c. ut intra certum tempus. pars quarta omnium bonorum, & de ea condemnatus reddebatur infamis; L. 2. c. eod. & consequenter irregularis Thesaur. l. c. c. 3. Hodiedum tamen, dum receptum est, ut accusatore ab accusatione de-

sistente Judex novo processu instituto procedat, ut Clar. §. fin. q. 58. n. 4. tergiversationis, si non ipsa crimen, saltem pœna sublata est, ut Thesaur. & Molin. de f. & f. tr. 3. d. 47. n. 10. & tr. 4. d. 9. n. 11. Unde etiam, ut Wiestn. num. 15. in fin. hodie nemo ex ea contrahit infamiam, adeoque nec irregularitatem, quippe quæ ipsi crimini tergiversationis imposita non reperitur, sed oritur ex infamia, si quam de illa condemnatus incurrit. Verum hodieum tergiversationem puniri pœnâ arbitrariâ, nec referri, num desistatur per transactionem, (intellige in casibus, ubi transactio de crimine alias permissa non est) an vè simpliciter, Lauterb. in ff. ad S. C. Turpill. §. 4.

Quest. 67. Tergiversationis pœna quâ. Uter evitentur abolitione; quid ca sit, & quodplex; qualiter, à quibus & pro quibus concedatur, quis ejus effectus?

Resp. Primò: Aliud nihil est, quàm necessitas accusationem inchoatam prosequendi remissio; L. 13. §. 1. ff. ad S. C. Turpill. ut constat ex dictis paulò ante. Et, si ab accusatione semel instituta liceret pro libitu impunè desistere, esset in potestate & arbitrio accusatoris reum impunitate delicti donare, contra L. 14. c. de pœnis. Lauterb. in ff. ad S. C. Turpill. §. 5. Alia & generalis vel publica, quæ sine alicujus instantia propter publicam causam, v. g. ob insignem diem festum, vel publicam gratulationem, ob natalem filii, adeptam regni possessionem, victoriam, aliamve rem benè gestam, ob consecrationem templi, rei leviorum criminum ab accusatione eximuntur, ne tempore publicæ & communis lætitiæ in luctu hæreant, Lauterb. l. c. §. 10. qui tamen, dum addit limitationem: modò præstetur cautio ab incarcerato, finitis feriis redeundi ad carcerem, videtur loqui non de abolitione absoluta accusationis, sed potiùs de dilatione illius; quod saltem in accusatione leviorum criminum non videtur conveniens, quin potiùs unâ cum accusatione ea ipsa crimina ob dictas causas aboleantur. Alia est abolitio specialis & privata, quam Judex competens accusatori ex iusta causa petenti concedit: de hac itaque loquendo,

2. Resp. Secundò: Hæc abolitio non nisi ex iusta causa concedi potest: causa autem impulsiva est petitio accusatoris; cum Judex officium suum non nisi imploratus concedat, juxta L. 10. ff. h. t. L. 2. c. & L. 4. §. 1. ff. de damn. infect. Causa autem iusta est error, L. 15. ff. de jur. fisci, reg. 76. ff. de reg. jur. Inconsultus dolor suam & suorum injuriam defendentium; L. 1. §. fin. de postulat. cum durum videatur, ut, qui hac de causa ad accusationem profiliunt, æquali pœnâ cum aliis puniantur, cum tamen habuissent animum lædendi alterum, Lauterb. l. c. §. 7. si tamen ad abolitionem per deceptionem, aut pecuniâ corruptus ad perendam abolitionem: devenit accusator, petitio illius nullo modo admittitur; Lauterb. l. c. juxta L. 1. §. 3. ff. L. 2. §. 3. arg. c. de calumn. L. §. 9. c. 8.

3. Resp. Tertiò: Abolitio illa non petenda à Principe, sed à Judice; cum impetrari nequeat, nisi ab eo, cui cognoscendi & decernendi jus est. Lauterb. l. c. juncta L. 16. c. ad L. 7. de adult. L. 15. ff. de iure fisci.

4. Resp. Quartò: Concedi non potest sine prævia cognitione causæ, cit. c. 1. §. 7. & L. 2. de calumn. Et ut rectè fiat petitio & concessio, debent adesse partes, cit. L. 2. Lauterb. l. c. Potest tamen concedi

concedi invito reo accusatore petente intra 30. dies à tempore institutionis accusationis computandos; si res adhuc sit integra, id est, si reus nihil injuriarum, g. carceres, tormenta, verbera, catenas sustinuerit, nec testibus illata tormenta. l. 3. de abolit. Lauterb. l. c. citans Christianæ, vol. 4. decis. 205. n. 3. Sed, si res non sit integra amplius, tunc demum reo abolitio conceditur, si 30. dies à facta accusatione passus sit effluere, Lauterb. l. c.

3. Resp. quintò, Abolitio accusationis fieri potest respectu omnium criminum in specie non exceptorum, qualia sunt crimen læsæ majestatis, patris oppugnata & proditæ, peculatus, sacramen-

ti militiæ desertio, aliæque quæ immediatè in reipublicæ detrimentum vergunt, item, quæ L. Julia de vi publ. referuntur Lauterb. l. c. §. 9.

6. Resp. sextò: Finis & effectus absolutionis est, ut accusator impunè desistere possit ab accusatione, neque ex L. Julia talionis, aut ex S. C. Turpill. teneatur, l. 4. §. 1. ff. h. t. l. 1. §. fin. ff. de accusat. Item quòd idem crimen ab eodem in eundem restaurari nequeat, l. 2. l. 4. §. 1. l. 1. §. 3. ff. h. t. l. 6. c. de his, qui accus. non poss. nisi specialiter à Principe abolitionem abolitionis impetraverit. l. 2. c. de abolit. vel nisi ex falsa causa abolitio fuerit impetrata.

TITULUS III.

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

CAPUT I.

De Simoniæ origine, natura & varietate.

Quæst. 68. Simonia unde sic dicta, quid sit seu qualiter definiatur?

Resp. Simonia nomen sortita est à Simone mago, eò quòd is primus tegè nova jam per Apostolos promulgata hoc crimen admisisse legatur. Act. 8. v. 20. dum potestatem conferendi Spiritum Sanctum pecunia tanquam pretiò emere intendit; tamen si aliàs in lege veteri à pluribus commissum, puta à Balac Rege, Num. c. 22. pretio conducente Balaam ad maledicendum populo Israël; & Jafone, 2. Machab. §. cum pro Sacerdotio obtinendo ab Antiocho Rege, plura talenta obtulit; à Juda 30. argenteis vendente & tradente Christum, ut hæc referuntur can. quis suadet, caus. 1. q. 2.

2. Resp. ad secundum: Definiri solet Simonia à Canonistis cum Gloss. communiter recepta ad rubr. h. t. & à Theologis ex D. Thoma 2. 2. q. 100. a. 1. quòd sit studiosa voluntas emendi aut vendendi aliquid spirituale, aut spiritali annexum, vel etiam cum Suar. Tom. 1. de Relig. l. 4. c. 1. n. 7. quòd sit sacrilegium commissum emptione aut venditione, seu quovis contractu, quo spirituale ut tale pro temporali commutatur. Dicitur primò: voluntas, causâ acceptâ pro effectu, nimirum voluntaria actione, quæ ab illa procedit, denotaturque hoc ipso includi Simoniam mentalem; cum non actione solùm externa, sed & mente compleatur, spe nimirum & cupiditate obtinendi spirituale ex præstatione alicujus temporalis, ita ut jam opus non sit addere in definitione, opere secuto, ut volunt quidam Canonistæ, præsertim, cum id ipsum etiam exprimitur per vò vendendi & emendi. Ita Suarez l. c. l. 4. c. 1. n. 9. Azor. p. 3. l. 12. c. 1. q. 1. Pirh. h. t. n. 1.

3. Dicitur secundò: studiosa voluntas, id est, plene deliberata & non per ignorantiam procedens; cum nulla formaliter sit Simonia & peccatum, quæ non procedant ab actu interno libero. Azor. Pirh. l. c. l. 2. de just. c. 32. n. 3. De cetero, an ex parte illius, qui sitè promittit spirituale pro temporali, vel è contra temporale pro spiritali, et si committat peccatum scandalosè, imò & sacrilegè mentiundo, non tamen committit Simoniam, tenent aliqui, committi verò sustinet Navar. ad c. fin. h. t. n. 10. apud Wiestn. h. t. n. 12. eò quòd mediante

promissione rei temporalis, licet fida, intendat alterum obligare ad dandum spirituale.

4. Dicitur tertio emendi & vendendi, latè accipiendo hæc nomina pro omni contractu non gratuito, sive oneroso & reciproco: in quo datur vel præstatur temporale quid pro spiritali, tanquam hujus pretium, seu in compensationem illius, sive sit vera emptio & venditio, sive sit permutatio, transactio, locatio aliùsve contractus innominatus, do ut des, facio ut facias; & omnis pactio expressa vel tacita, ita ut etiam comprehendantur nominatio, præsentatio, electio, confirmatio, institutio, renunciatio, remissio similesque actus, si non fiant gratis. Item ut Pirh. cum Azor. cit. c. 1. q. 11. omisso similitum actuum, ut dum quis accepto pretio omittit aliquem ordinare, eligere &c. in quorum singulis qualiter committatur Simonia dicitur infra.

5. Dicitur quarto: Aliquid spirituale, ita ut in hac definitione accipiatur spirituale pro merce, dum pro eo obtinendo datur vel præstatur temporale, & vice versa pro pretio, si pro obtinendo temporali datur spirituale, atque ita spirituale necessario semper sit subiectum sive objectum pacti Simoniaci. Porro spirituale hic non sumitur pro incorporeo, ut sunt angeli, anima rationalis, sed pro aliquo supernaturali, & ad spiritualem animarum salutem, vel ex institutione divina, vel ex destinatione Ecclesiæ ordinatum. Ut Nav. man. c. 23. n. 99. Suar. de Simonia c. 8. n. 6. Less. l. 2. de j. & j. c. 35. n. 5. Horum spiritualium quædam sunt talia formaliter, puta gratia sanctificationis, gratia gratis datæ, considerata quasi in habitu, virtutes Theologicæ & morales infusæ, donâ Spiritus sancti, character per sacramenta impressus animæ. Unde etiam Simoniam committere, qui Servum Christianum vel sacerdotem, ideo præcisè, quia tales sunt, carius venderet, quia censeretur fidem & characterem sacramentalem vendere, asserunt Ugol. de Simon. tab. 1. c. 36. n. 3. Suarez l. c. c. 9. n. 9. apud Wiestn. h. t. n. 34. in fin. Quædam casualiter, utpote causæ donorum spiritualium & supernaturalium; ut sacramenta instituta ad gratiam sanctificantem causandam; item sacramentalia, tam quæ in actione transeunte consistunt, ut benedictiones, exorcismi; quam permanentia, ut consecra-